

PLÁN PÉČE PRO PŘÍRODNÍ PAMÁTKU NAD MLÝNEM

2011-2022

Salvia o.s. – sdružení pro ochranu přírody

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Evidenční kód ZCHÚ, kategorie a název

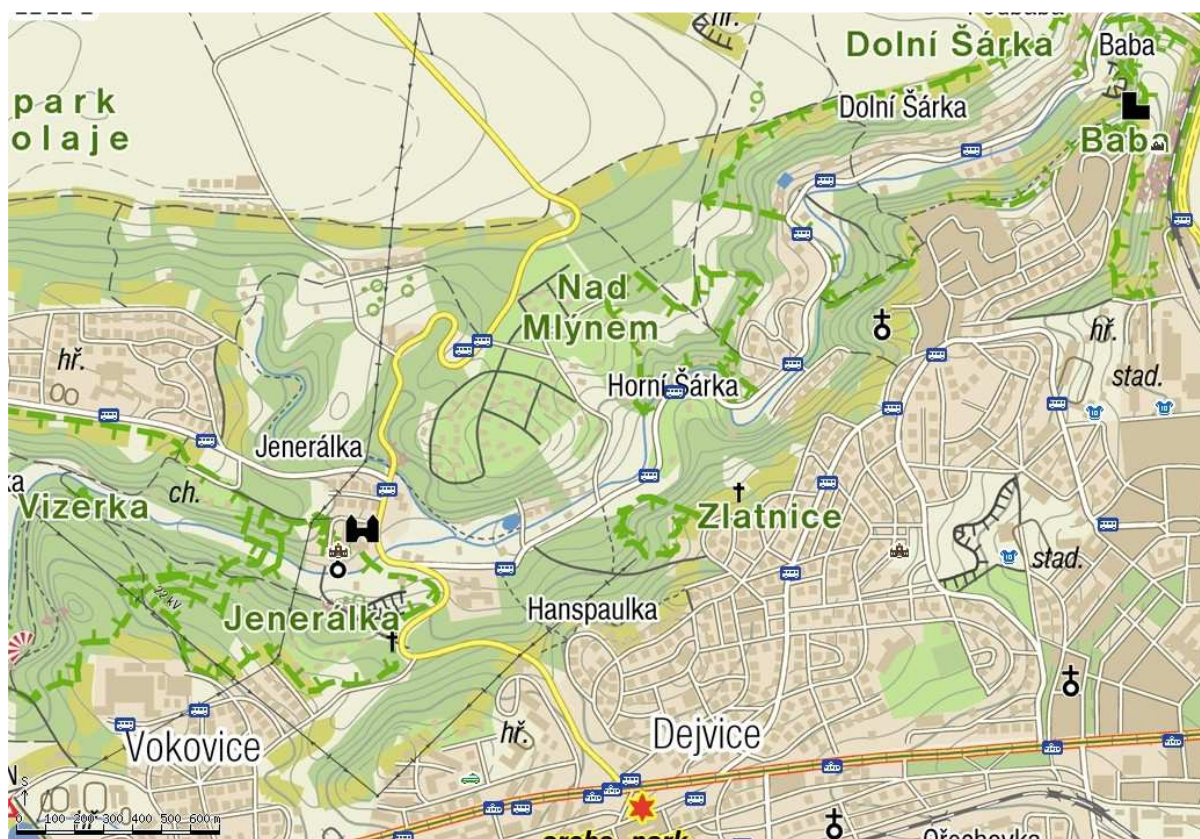
evidenční číslo:	271
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Nad mlýnem
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Národní výbor hl. m. Prahy
číslo předpisu:	5/1968
datum platnosti předpisu:	29.4.1968
datum účinnosti předpisu:	29.4.1968

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Hlavní město Praha
okres:	Hlavní město Praha
obec s rozšířenou působností:	Hlavní město Praha
obec s pověřeným obecním úřadem:	Hlavní město Praha
obec:	Hlavní město Praha
katastrální území:	Dejvice

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Chráněné území

Katastrální území: 729272 Dejvice

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2038		ostatní plocha	zeleň	1463	2250	2250
2042		ostatní plocha	zeleň	1463	2805	2805
2043		orná půda		1463	1226	1226
2044		ostatní plocha	zeleň	1463	3311	3311
2049		ostatní plocha	jiná plocha	1838	15520	15520
2050		orná půda		945	5102	5102
2168		ostatní plocha	jiná plocha	1245	1997	1997
Celkem						32211

Katastrální území: 729931 Lysolaje

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
574		ostatní plocha	neplodná půda	912	6823	6823
Celkem						6823

Ochranné pásmo**Katastrální území: 729272 Dejvice**

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
2167		lesní pozemek		2510	14741	14741
2169		lesní pozemek		2510	21735	21735
4713		ostatní plocha	jiná plocha	1754	4764	4764
4717		zastavěná plocha a nádvoří		2267	241	241
4718/1		ostatní plocha	neplodná půda	1755	468	468
4718/2		ostatní plocha	neplodná půda	3023		645
4718/3		ostatní plocha	neplodná půda	1755	163	163
4719/1		zahrad		1755	1240	1240
4719/2		zahrad		3023	2813	2813
4719/3		zahrad		1755	1681	1681
4719/4		zastavěná plocha a nádvoří		3023	49	49
4720		zastavěná plocha a nádvoří		2267	44	44
Celkem						48584

Katastrální území: 729931 Lysolaje

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
575/1		lesní pozemek			71	71
575/2		lesní pozemek			121	121
575/3		lesní pozemek		396	32967	32967
576		lesní pozemek		396	1331	705
579		lesní pozemek		396	1097	1097
586		lesní pozemek		396	1737	235
592		ostatní plocha	neplodná půda	414	784	784
600		ostatní plocha	ostatní komunikace	414	7163	725
601		lesní pozemek		211	4663	4663
Celkem						41368

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky		7,6335		
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda	0,6328			
ostatní zemědělské pozemky		0,5734		
ostatní plochy	3,2706	0,7549	neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	3,2347
zastavěné plochy a nádvoří		0,0334		
plocha celkem	3,9034	8,9952		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: ne
chráněná krajinná oblast: ne
jiný typ chráněného území: ne.

Natura 2000

ptačí oblast: ne
evropsky významná lokalita: ne

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

III. - přírodní památka

1.7 Hlavní předmět ochrany

1.7.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Skalní ostroh se zbytky skalních stepí a lesostepí s chráněnými druhy rostlin – význačný krajinný prvek.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

Předmětem ochrany zůstává stejný s předmětem ochrany podle zřizovacího předpisu. Chráněné území je mimo to významné také hodnotnou faunou bezobratlých vázaných na stepní biotopy a listnatý les.

A. společenstva

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
<i>sv. Alysso-Festucion pallentis</i> , <i>resp. as. Sedo albi-Allietum montani</i>	10%	skalní vegetace s kostřavou sivou (resp. skalní vegetace s česnekem šerým horským); na strmých svazích skalní stěny na mělké skeletovité půdě
<i>sv. Festucion valesiaceae</i> , <i>resp. as. Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiaceae a Festuco rupicolae-Caricetum humilis</i>	25%	úzkolisté suché trávníky (resp. středočeské a severočeské skalní stepi s kostřavou walliskou a úzkolisté suché trávníky s kostřavou žlábkatou a ostřicí nízkou); na mírně ukloněných svazích a na plošinách nad skalní stěnou
<i>sv. Cirsio-Brachypodion pinnati</i> , <i>resp. as. Scabioso ochroleuceae-Brachypodietum pinnati</i>	mimo ZCHÚ	subkontinentální širokolisté suché trávníky (resp. širokolisté válečkové trávníky teplých oblastí); ochranné pásmo PP, nad horním okrajem rokle, na jediném místě v Šáreckém údolí

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Allium senescens</i> subsp. montanum (česnek šerý horský)	roztroušeně	C4a	stepi, skalnatá stanoviště
<i>Anthericum liliago</i> (běložárka liliovitá)	vzácně	C3, O	skály v jižní části PP, širokolisté trávníky mimo PP (blíže silnice)
<i>Aster linosyris</i> (hvězdnice zlatovlásek)	roztroušeně	C3, O	výslunná a skalnatá stanoviště

<i>Campanula gentilis</i> (zvonek jemný)	výskyt možný (součástí okruhu <i>Camp. rotundifolia</i> agg.)	C3	skalky v jižní části PP
<i>Carex humilis</i> (ostřice nízká)	roztroušeně	C4a	stepní stráně
<i>Centaurea triumfettii</i> (chrpa chlumní)	neověřen, výskyt možný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C3, O	výslunné, často skalnaté stráně
<i>Cerastium brachypetalum</i> (rožec krátkoplátečný)	nalezen na konci 70. let 20. století (Kubíková 1978 in Kubíková a kol. 1982)	C3	výslunné travnaté, křovinaté či skalnaté stráně, okraje světlých lesů
<i>Clematis recta</i> (plamének přímý)	poslední nálezy z konce 70. let 20. století (Kubíková 1978 in Kubíková a kol. 1982)	C3, O	na křovinatých stráních a ve světlých hájích (svaz <i>Quercion pubescenti-petraeae</i> , <i>Geranion sanguinei</i> , podsvaz <i>Cephalanthero-Fagenion</i>).
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (skalník celokrajný)	roztroušeně	C4a	součástí křovinných lemů skalnatých svahů, i jednotlivě
<i>Elytrigia intermedia</i> (pýr prostřední)	vitální populace	C4a	zejména horní části výslunných svahů
<i>Erysimum crepidifolium</i> (trýzel škardolistý)	hojně	C3	průvodní druh úzkolistých suchých trávníků
<i>Festuca pallens</i> (kostřava sivá)	hojně	C4a	průvodní druh skalnatých stanovišť
<i>Festuca valesiaca</i> (kostřava walliská)	hojně	C4a	průvodní druh úzkolistých suchých trávníků
<i>Gagea bohémica</i> subsp. <i>bohémica</i> (křivatec český pravý)	aktuálně nenalezen, výskyt pravděpodobný (Kubíková 1978 in Kubíková a kol. 1982)	C2, SO	na skalních stepích, skalách a výslunných stráních
<i>Gagea villosa</i> (křivatec rolní)	aktuálně nenalezen, výskyt pravděpodobný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C2	dříve patřil tento druh k polním plevelům, dnes silně ustupuje, roztroušeně se objevuje na mezích, ve světlých lesích, v akátinách, křovinách a trávnících
<i>Geranium sanguineum</i> (kakost krvavý)	vzácně	C4a	průvodní druh křovinných lemů
<i>Hieracium schmidtii</i> (jestřábník bledý)	vzácně	C4a	skály
<i>Chondrilla juncea</i> (radyk prutnatý)	nenalezen (poslední nálezy z konce 70. let 20. století) (Kubíková 1978 in Kubíková a kol. 1982)	C4a	na výslunných stráních, písčinách, kolem cest, na vinicích a železničních náspech

<i>Jovibarba globifera</i> (nechrastec výběžkatý)	roztroušeně až vzácně	C3	skalní štěrby
<i>Lactuca perennis</i> (locika vytrvalá)	nepotvrzen, výskyt pravděpodobný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C3	skalnatá stanoviště
<i>Melica transsilvanica</i> (strdivka sedmihradská)	roztroušeně až hojně	C4a	výslunná místa, suché travníky
<i>Myosotis stricta</i> (pomněnka drobnokvětá)	nepotvrzen, výskyt pravděpodobný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C4a	na suchých kamenitých stráních, na úhorech, mezích, na polích a okrajích cest na mělkých chudých půdách
<i>Potentilla arenaria</i> (mochna písečná)	hojně, vitální populace	C4a	stepní stráně
<i>Potentilla recta</i> (mochna přímá)	vzácně	C4a	travnaté výslunné biotopy
<i>Prunella grandiflora</i> (černohlávek velkokvětý)	naposledy na konci 70. let 20. století (Kubíková 1978 in Kubíková a kol. 1982)	C3	na výslunných travnatých stráních, sušších loukách, ve světlych dubových lesích; na vysýchavých až čerstvě vlhkých půdách, téměř výhradně vápnitých nebo bazických podkladech
<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>nigricans</i> (koniklec luční český)	vzácně, několik málo jedinců	C2, SO	horní část skal v j. části ch.ú.
<i>Pyrus pyraeaster</i> (hrušeň polnička)	vzácně	C4a	u skalek v jižní části PP
<i>Seseli osseum</i> (sesel sivý)	hojně, vitální populace	C4a	výslunné svahy
<i>Silene otites</i> (silenka ušnice)	roztroušeně	C3	výslunné skalnaté svahy
<i>Stipa pennata</i> (kavyl Ivanův)	vzácně, několik málo jedinců	C3, O	výslunné svahy a skály v jižní části PP
<i>Thymus pannonicus</i> (mateřídouška panonská)	hojně	C4a	suchá a výslunná stanoviště
<i>Thymus praecox</i> (mateřídouška časná)	roztroušeně	C4a	suchá a výslunná stanoviště
<i>Veronica dillenii</i> (rozrazil Dilleniův)	nenalezen, výskyt v jarním aspektu pravděpodobný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C4a	na místech s nezapojenou vegetací na skalních stepích, výslunných stráních, na písečnách či okrajích borových lesů

<i>Veronica prostrata</i> (rozrazil rozprostřený)	nenalezen, výskyt pravděpodobný (J. Pokorný 2000 in Bratka a kol. (2000))	C3	na výslunných, světlých místech, převážně na vápenci; vyhledává suché travníky, skalnaté stráně a pastviny.
<i>Viola tricolor subsp. saxatilis</i> (viola trojbarevná skalní)	nenalezen, naposledy na konci 70. let 20. století	C3	ve skalních štěrbinách, sutích a kamenitých svazích kaňonů, na bazických i kyselých substrátech
<i>Cryptocephalus bilineatus</i> (krytohlav)	nalezen na konci 60. let 20. století (Strejček 2001)	EN	na plochách stepního charakteru, pravděpodobně vázaný na více druhů bylin
<i>Cryptocephalus elegantulus</i> (krytohlav)	uváděný výskyt (Strejček 2001)	EN	na plochách stepního charakteru
<i>Cryptocephalus pygmaeus</i> (krytohlav)	uváděný výskyt (Strejček 2001)	CR	na plochách stepního charakteru
<i>Trachyploeus alternans</i> (nosatec)	nalezen na konci 80. let 20. století (Strejček 2001)	NT	na plochách stepního charakteru , v půdě či na jejím povrchu, vázaný na více druhů rostlin
<i>Trachyploeus spinimanus</i> (nosatec)	nacházen opakovaně, poslední nálezy z konce 80. let 20. století (Strejček 2001)	NT	na plochách stepního charakteru , v půdě či na jejím povrchu, vázaný na více druhů rostlin
<i>Brachysomus villosulus</i> (nosatec)	nalezen na konci 80. let 20. století (Strejček 2001)	NT	na plochách stepního charakteru, v půdě či na jejím povrchu, vázaný na více druhů rostlin
<i>Phrydiuchus topiarius</i> (nosatec)	nalezen na konci 80. let 20. století (Strejček 2001)	NT	na plochách stepního charakteru a různých suchých polopřirozených plochách, vázaný na <i>Salvia pratensis</i>
<i>Ceutorhynchus rhenanus</i> (nosatec)	nalezen na konci 80. let 20. století (Strejček 2001)	NT	na plochách stepního charakteru a různých suchých polopřirozených plochách, vázaný na 1-3 příbuzné rody rostlin z blízkosti <i>Erysimum crepidifolium</i>
<i>Mogulones austriacus</i> (nosatec)	nalezen na konci 80. let 20. století (Strejček 2001)	VU	na plochách stepního charakteru a různých suchých polopřirozených plochách, vázaný na <i>Nonnea pulla</i>
<i>Bembidion lunulatum</i> (střevlík)	nalezen na konci 80. let 20. století , hojně (Veselý 2002)	NT	niva potoka

<i>Pseudophilotes vicrama</i> (modrásek východní)	uváděný výskyt (Kubíková a kol. 2005)	EN	lokální zástupce čeledi Lycaenidae (modráskovití) obývající stepní biotopy, kde housenka žije na mateřídoušce (<i>Thymus</i>)
<i>Scolitantides orion</i> (modrásek rozchodníkový)	uváděný výskyt (Kubíková a kol. 2005)	VU	lokální a vzácný modrásek žijící na skalnatých biotopech, kde jeho živnou rostlinou je rozchodník (<i>Sedum</i>); typickým místem výskytu tohoto vzácného druhu v Praze jsou skalnaté svahy vltavského údolí
<i>Satyrium acaciae</i> (ostruháček kapiníkový)	uváděný výskyt (Kubíková a kol. 2005)	VU	rozšířený, ale lokální druh obývající skalnaté biotopy
<i>Lacerta agilis</i> (ještěrka obecná)	nevysoká četnost	SO, NT	stepní stráně
<i>Bufo bufo</i> (ropucha obecná)	uváděna u Šáreckého potoka	O, LC	u potoka
<i>Jynx torquilla</i> (krutihlav obecný)	hnízdni výskyt	SO, VU	světlé listnaté a smíšené lesy, remízky, sady nebo křoviny
<i>Sciurus vulgaris</i> (veverka obecná)	běžně rozšířený druh	O	ve dne aktivní hlodavec tráví většinu života v korunách stromů.

Vysvětlivky a použité zkratky:

- C1** – kriticky ohrožený taxon Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001)
C2 – silně ohrožený taxon Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001)
C3 – ohrožený taxon Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001)
C4 – vzácnější taxon Červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001), který vyžaduje další pozornost (C4a – méně ohrožené taxony)
CR – kriticky ohrožený druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)
EN – ohrožený druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)
VU – zranitelný druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)
LR/nt; NT – téměř ohrožený druh Červeném seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)
LC – málo dotčený druh Červeném seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003)

KO – kriticky ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.
SO – silně ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.
O – ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

Součástí chráněného území není evropsky významná lokalita ani ptačí oblast.

1.9 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem péče je udržení, příp. rozšíření stávajících skalních stepí a lesostepí, případně obnova tam, kde již zanikly nebo zanikají. Lesy (jak lesní porosty na nelesní půdě, tak lesy v ochranném pásmu) by měly být rekonstruovány, především zvyšováním podílu přirozených dřevin v pestré druhové skladbě a výraznějším věkovým i prostorovým strukturováním lesních porostů.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Popis, obecná charakteristika

Přírodní památku tvoří strmé skalnaté svahy nad Šáreckým potokem s převažující jižní a jihozápadní expozicí a svahy bočního údolí. Podle zbytku terasování se na svazích pravděpodobně pěstovala vinná réva a svahy byly udržovány odlesněné. Částečně bylo území využíváno jako pastvina a jako sad.

Geomorfologicky (sensu DEMEK & al. 1987; sec. in KUBÍKOVÁ & al. 2005) je území zahrnuto do provincie Česká Vysočina, Poberounské soustavy, Brdské podsoustavy, celku Pražská plošina, podcelku Kladenská tabule a zde do okrsku 5a-2b-a Hostivická tabule. Nadmořská výška se pohybuje mezi 210-275 m n.m.

Klimaticky (E. Quitt in KUBÍKOVÁ & al. 2005) je studovaná plocha řazena do teplé oblasti. V této oblasti se např. počet dnů se sněhovou pokrývkou pohybuje mezi 40-50, průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více v počtu mezi 90-100, průměrným počtem letních dnů mezi 50-60, počet jasných dnů je mezi 40-50 nebo průměrná teplota v dubnu mezi 8-9°C. Roční úhrny srážek byl na nejbližší pražské stanici v Podbabě naměřen okolo 514 mm.

Historický snímek z let 1836-52 (© www.mapy.cz)

Geologie a pedologie

Geologicky je území tvořeno proterozoickými břidlicemi kralupsko-zbraslavské skupiny místy vycházejícími na povrch, s mladšími překryvy. Při horní hraně vystupují místně na povrch křídová souvrství v podobě cenomanských pískovců a opuk. Čtvrtohory jsou zastoupeny mocnými návěsemi spraší. Silně jsou vyvinuty nivní sedimenty, místně prosycené inkrustacemi CaCO_3 . Půdy jsou tvořeny rankery až středně úživnými hnědými půdami.

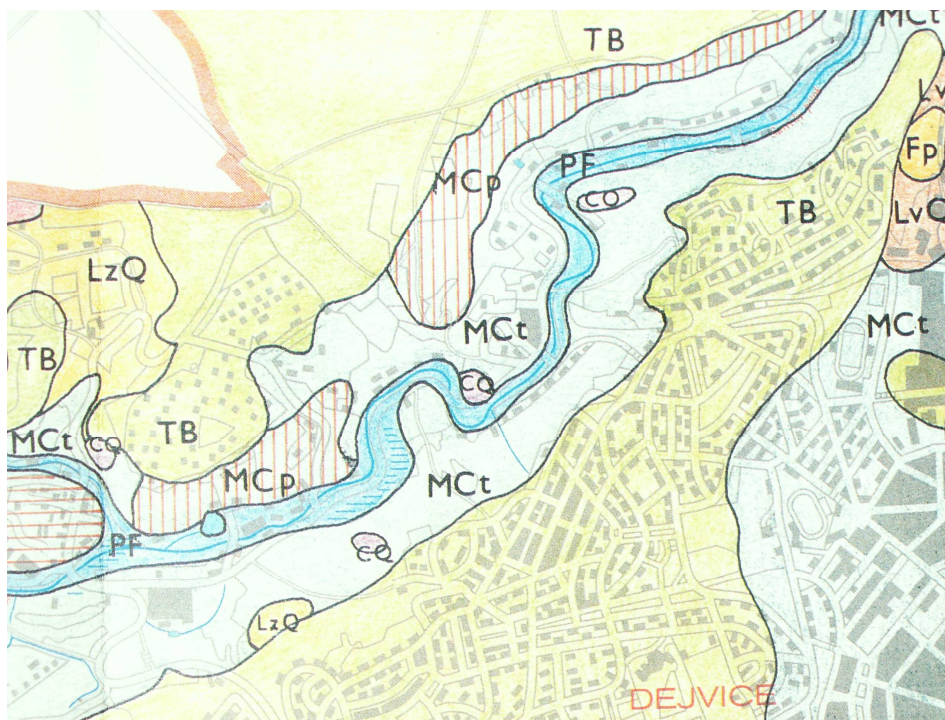
Potenciální přirozená vegetace území

Pojem potenciální přirozená vegetace znamená vegetaci, která by pokrývala území v případě, že by nebylo ovlivněno činností člověka. Mapovaná skladba vegetace je optimálním cílovým stavem, který je v rovnováze s abiotickými podmínkami prostředí, proto jde o výchozí data pro návrh druhové skladby dřevin pro přírodě blízké lesní porosty.

Rekonstrukci přirozené vegetace na území Hlavního města Prahy provedli MORAVEC, NEUHÄUSL & al. (1991). Podle ní by se v hranicích současné přírodní památky nacházela černýšová dubohabřina typická (*Melampyro nemorosi-Carpinetum typicum* - MCt), resp. ve větší části přírodní památky a ochranného pásma. Zpravidla se jedná o dubohabrové háje s příměsí náročnějších listnáčů (lípy srdčité, javorů, jasanů aj.) a s převahou mezofilních druhů v bylinném patře. Černýšová dubohabřina představuje klimaxovou vegetaci na středně vlhkých, mezo- až eutrofních půdách hnědozemního typu v nížinách a v pahorkatinném stupni České vysočiny. Do severní části ochranného pásma by zasahovala černýšová dubohabřina prvosenková (*Melampyro nemorosi-Carpinetum primuletosum veris* - MCp).

V údolí Šáreckého potoka by se vyvinula střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum* - PF). Jedná se o jasanový nebo olšovo-jasanový luh širokých rovinatých niv menších řek a potoků vázaný na glejové půdy s pomalu proudící podzemní vodou v pahorkatinném, zřídka až podhorském stupni. Na struktuře porostů se velmi výrazně podílejí druhy stromového, keřového a bylinného patra; role mechového patra je většinou zanedbatelná. Dominantní dřevinou střemchových jasenin je jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), ve vlhčím křídle asociace převládá olše lepkavá (*Alnus glutinosa*). Téměř pravidelně bývá přimíšen dub letní (*Quercus robur*), popř. střemcha obecná (*Prunus padus*), řidčeji javor mléč (*Acer platanoides*) nebo lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Druhově velmi pestré keřové patro tohoto společenstva bývá velmi silně vyvinuto, jeho pokryvnost přesahuje většinou 50%. Nejvyšší stálosti a dominance zde dosahuje střemcha obecná (*Prunus padus*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), srstka angrešt (*Ribes uva-crispa*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a bez černý (*Sambucus nigra*). Časté jsou též javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*Acer platanoides*), rybíz červený (*Ribes rubrum*), svída krvavá (*Cornus sanguinea*), líska obecná (*Corylus avellana*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*).

Součástí plochy 1 by byla tolitová doubrava (*Cynancho-Quercetum* - CQ), což je teplomilná, edaficky a mezoklimaticky podmíněná doubrava na slunných, strmých, často skalnatých svazích se silikátovými půdami v pahorkatinném stupni. Ve stromovém patře převládá dub zimní (*Quercus petraea*), ve vlhčích porostech bývá vtroušen habr obecný (*Carpinus betulus*). V přirozených porostech bývá přimíšen i jeřáb břek (*Sorbus torminalis*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*), v kulturních faciích se vyskytuje hojně borovice lesní (*Pinus sylvestris*), na území Prahy často trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*).

© MORAVEC, J., NEUHÄUSL, R. & al. (1991)

Současná vegetace a flóra chráněného území

Nejcennější společenstva se vyskytují ve východní části území, zatímco převážná část skalnatého svahu v západní části je zarostlá akátem a křovinami a stejně tak i větší část bočního údolí.

Mnohem zajímavější jsou společenstva stepí a skalnatých výchozů. Na skalnatých svazích se nachází vegetace s česnekem šerým horským označovaná jako *Sedo albi-Allietum montani* ze svazu *Alyso-Festucion pallentis* (hercynská skalní vegetace s košťavou sivou). Jde o přirozené, dlouhodobě stabilní společenstvo, které v přírodní památce Nad mlýnem hostí košťavu sivou (*Festuca pallens*), bělozářku liliovitou (*Anthericum liliago*), hvězdnici zlatovlásek (*Aster linosyris*), koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohémica*), skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*), česnek šerý horský (*Allium senescens* subsp. *montanum*), sukulentní nechrastec výběžkatý (*Jovibarba globifera*) a rozhodník bílý (*Sedum album*) nebo nápadnou travu strdivku sedmihradskou (*Melica transsilvanica*).

Na mělkých půdách na mírně ukloněných svazích se vyskytují společenstva s dominancí košťavy walliské (*Festuca valesiaca*) a dalších druhů, které charakterizují vegetaci středočeských a severočeských skalních stepí (*Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiaceae*). Mezi jinými je to silenka ušnice (*Silene otites*), máčka ladní (*Eryngium campestre*), kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), rozrazil rozprostřený (*Veronica prostrata*), hvozdík kartouzek (*Dianthus carthusianorum*) nebo trýzel škardolistý (*Erysimum crepidifolium*), který v těchto typech vegetace na jižní Moravě chybí.

Snad jedině v tomto chráněném území v Šáreckém údolí je možné najít společenstvo širokolistých válečkových trávníků teplých oblastí *Scabioso ochroleuceae-Brachypodietum pinnati* na mírnějším svahu nad okrajem skalní stěny, v místech středně hlubokých půd. Dominantní je válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), dále se vyskytuje hlaváč bleďožlutý (*Scabiosa ochroleuca*), jetel prostřední (*Trifolium medium*), jehlice trnitá (*Ononis spinosa*), tolíce srpovitá (*Medicago falcata*) a jiné.

Velkou část chráněného území zaujímají druhotné lesy. Mimo akátu (*Robinia pseudoacacia*) to jsou i další cizokrajné dřeviny, jako např. dub červený (*Quercus rubra*) nebo štědřenec odvislý (*Laburnum anagyroides*). Bylinné patro je poměrně chudé s větším zastoupením lipnice hajní (*Poa nemoralis*) a ruderálními a nitrofilními druhy, jako např. kakostem smrdutým (*Geranium robertianum*), netýkavkou malokvětou (*Impatiens parviflora*), kuklíkem městským (*Geum urbanum*), vlašovičníkem větším (*Chelidonium majus*) a dalšími druhy.

Fauna chráněného území

Chráněné území poskytuje útočiště řadě druhů bezobratlých živočichů vázaných na skalní stepi a také druhů vázaných na navazující listnatý les. Žijí zde chránění a vzácní motýli, např. ostruháček kapiníkový (*Satyrium acaciae*), z reliktních stepních brouků např. *Harpalus serripes*, *Syntomus pallipes*, *Coptocephala rubicinda*, *Cryptocephalus elegantulus*, *Apion formaneki*, *Phrydiuchus topiarius*, *Ceutorhynchus rhenanus*, *Mogulones austriacus*, *Rhamphus subaeneus*, i bezkřídlí *Otiorhynchus fullo*, *Trachyploeus alternans* a další. V území byl zjištěn i význačný stepní pavouk stepník rudý (*Eresus cinnaberinus*).

Na výslunných místech je možné zahlédnout ještěrku obecnou (*Lacerta agilis*). Z ptáků v přírodní památce hnízdí mimo jiné budníček menší (*Phylloscopus collybita*), slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*), žluna šedá (*Picus canis*) a krutihlav obecný (*Jynx torquilla*). Savci jsou zastoupeni běžnými druhy, jako je myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*), kuna skalní (*Martes foina*), zajíc polní (*Lepus europaeus*) nebo liškou obecnou (*Vulpes vulpes*) a také chráněnou veverkou obecnou (*Sciurus vulgaris*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Tabulka viz bod 1.6.2

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

a) ochrana přírody

odlesnění svahů a udržování bezlesí pastvou ovcí a koz podpořilo v minulosti rozvoj xerothermních ekosystémů a zvýšení druhové diverzity území;
po ústupu tradičního hospodaření ve čtyřicátých a padesátých letech 20. století došlo k rychlému nástupu zapojených křovinných formací, především trnky;
v sousedství lučních porostů došlo k expanzi méně žádoucích rostlin, především ovsíku vyvýšeného;
v části chráněného území je zajišťováno pravidelné kosení

b) lesní hospodářství

nevhodné zalesnění dřevinami (na nelesních pozemcích v PP), způsobily značný úbytek stepních a teplomilných druhů a tyto dnes přežívají v přírodní památce v malých až nepatrných populacích

c) zemědělské hospodaření

v okolí na příhodnějších terénech byla provozována i intenzivnější zemědělská výroba

d) myslivost

nebyly zaznamenány nežádoucí jevy spojené s myslivostí

e) rekreace a sport

chráněné území je umístěno mimo frekventované cesty a mimo turisticky významnější atraktivní cíle a do vývoje území návštěvnost významně nezasahuje; intenzivní sešlap (a případný rozvoj cykloturistiky) v některých částech a s tím spojená místní eroze půdy zatím není pro území ohrožující

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Bratka J. & kol. (2000): Plán péče o přírodní památku Nad mlýnem pro období 2001-2010. – Spilit ČSOP Klecany, Ms., 39 p. [depon. in OOP Magistrátu hl. m. Prahy, Praha]

2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti

a) lesní hospodářství

„lesní pozemky“ nejsou součástí chráněného území, přesto přírodní památku tvoří z velké části druhotné lesy nevalné kvality, zejména v blízkosti stepních společenstev by mělo být zamezeno jejich rozšiřování a prováděna jejich redukce

b) zemědělské hospodaření

přeměna pole v pravidelně sečenou louku (v části ochranného pásma) mělo pozitivní vliv na zvýšení druhové bohatosti v území

louky (z větší části ovsíkové louky) v ochranném pásmu jsou pouze zčásti koseny

c) myslivost

nebyly zaznamenány nežádoucí jevy spojené s myslivostí

d) rekreace a sport

monitorovat návštěvnost, zejména cyklistů, nejcennější části stepi jsou dobře chráněny díky tabulkám s upozorněním na to, že se jedná o soukromé pozemky, další části chráněného území jsou téměř nepřístupné jednak kvůli oploceným zahradám, jednak kvůli téměř neprostupné bariéře keřů (což ovšem není ideální stav)

e) jiné způsoby využívání

provádět pravidelné kontroly k výskytu drobných černých skládek;

území může ohrožovat případný záměr na zástavbu

2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.5.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

PLOCHA 1, PP, jižně orientované travnaté svahy v jižní části PP

Svahy s jižní expozicí, druhově bohaté louky zařaditelné mezi úzkolisté suché trávníky svazu *Festucion valesiaceae*. Spodní část těchto luk je charakteristická vysokým zastoupením xerothermních druhů, ale s absencí kostravy walliské. Tyto porosty lze nejlépe zařadit do as. *Festuco rupicolae-Caricetum humilis* (tedy ochuzenější variantu společenstev s kostravou walliskou) s nalezenými druhy *Achillea millefolium* agg., *Elytrigia repens*, *Centaurea scabiosa*, *Potentilla argentea*, *Agrimonia eupatoria*, *Melica transsilvanica*, *Stachys recta*, *Securigera varia*, *Scabiosa ochroleuca*, *Falcaria vulgaris*, *Linum catharticum*, *Verbascum lychnitis* nebo ojediněle *Potentilla recta*. Přestože se jedná o louky druhově bohaté, zastoupení ohrožených druhů je menší a kocentrovane k horní části svahu. Ve východní části značně zarůstá *Calamagrostis epigejos*.

V horní části svahu, v rovinatějším terénu, ale na vystupujícím skalnatém podloží lze identifikovat as. *Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiaceae*, svazu *Festucion valesiaceae*. Mimo diagnostických druhů *Festuca valesiaca* a *Erysimum crepidifolium* roste v tomto společenstvu ještě např. *Ornithogalum kochii*, *Centaurea stoebe*, *Medicago falcata*, *Dianthus carthusianorum*, *Eryngium campestre*, *Poa bulbosa*, *Trifolium arvense*, *Elytrigia intermedia* nebo *Allium oleraceum*.

PLOCHA 2, PP, skály v jižní části PP

Společenstvo tvořící skalní vegetaci s kostravou sivou sv. *Alyso-Festucion pallentis*. Tato část představuje jednu z nejcennějších částí PP, do které se koncentruje řada ohrožených nebo chráněných druhů. Mj. zde byly nalezeny *Festuca pallens*, *Allium senescens* subsp. *montanum*, *Cotoneaster integerrimus*, *Pulsatilla pratensis* subsp. *bohémica*, *Aster linosyris*, *Melica transsilvanica*, *Hieracium schmidtii*, *Elytrigia intermedia*, s běžnějšími druhy jako je *Stachys recta*, *Jovibarba glovifera*, *Hylotelephium maximum*, *Asperula cynanchica*, *Seseli osseum* a další.

PLOCHA 3, PP, druhotné lesy

Podstatnou část PP tvoří druhotné lesy tvořené trnovníkem akátem (*Robinia pseudoacacia*) a jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*), roztroušeně i s dubem letním (*Quercus robur*) a habry (*Carpinus betulus*). Keřové patro tvoří růže (*Rosa* sp.), řešetlák (*Rhamnus cathartica*), ptačí zob (*Ligustrum vulgare*), javor mléč (*Acer platanoides*), trnky (*Prunus spinosa*), šejřky (*Syringa vulgaris*), třešeň ptačí (*Prunus avium*) a další. Bylinné patro je tvořeno např. druhy *Elymus caninus*, *Poa nemoralis*, *Geum urbanum*, *Alliaria petiolata*, *Geranium robertianum*,

Chelidonium majus, *Ribes uva-crispa*. V některých částech vystupují na povrch skalky s několika málo xerothermními druhy (*Stachys recta*, *Verbascum lychnitis*, *Hylotelephium maximum*).

Křoviny západně od plochy 13 jsou tvořeny hlohy (*Crataegus* sp.), jasany (*Fraxinus excelsior*), trnkami (*Prunus spinosa*), javory mléči (*Acer platanoides*), habry (*Carpinus betulus*), dubem letním (*Quercus robur*), svídami (*Cornus sanguinea*), javorem babykou (*Acer campestre*). V chudém bylinném patru byly zaznamenány *Poa nemoralis*, *Rubus fruticosus* agg., *Elymus caninus*, *Geum urbanum*, *Mahonia aquifolium*.

Jižně od plochy 9 probíhá touto plochou rokle.

PLOCHA 4, PP, úzkolisté suché trávníky v SV části PP

Úzkolisté suché trávníky sv. *Festucion valesiaceae* v mírně svažitém až rovinatém terénu na vystupujícím skalnatém podloží. Mimo diagnostických druhů *Festuca valesiaca* a *Erysimum crepidifolium* se vyskytují *Sedum reflexum*, *Festuca rupicola*, *Elytrigia intermedia*, *Potentilla arenaria*, *Eryngium campestre*, *Melica transsilvanica*, *Seseli osseum*, *Silene vulgaris*, *Dianthus carthusianorum*, *Hylotelephium maximum*, *Silene otites* nebo *Sedum sexangulare*. Na této ploše roste také zavlečený len rakouský (*Linum austriacum*; v ČR pův. asi jen na J Moravě).

PLOCHA 5, PP, výslunný svah v západní části PP

Svah zařaditelný do společenstva úzkolistých suchých trávníků sv. *Festucion valesiaceae*, s fragmenty společenstev sv. *Alyso-Festucion pallentis* na vystupujících skalkách. Z druhů byly zaznamenány např. *Silene nutans*, *Koeleria gracilis*, *Centaurea stoebe*, *Sedum sexangulare*, *Eryngium campestre*, *Melica transsilvanica*, *Festuca rupicola*, *Festuca pallens*, *Hylotelephium maximum*, *Potentilla argentea*, *Erysimum crepidifolium*, *Dianthus carthusianorum*, *Potentilla arenaria*, *Hieracium pilosella*, *Viola arvensis*, *Salvia nemorosa*, *Stachys recta*, *Origanum vulgare*, *Verbascum lychnitis* vysazený netřesk střešní (*Sempervivum tectorum*) a další.

Plocha značně zarůstá ovšíkem (*Arrhenatherum elatius*), ostružiníky (*Rubus fruticosus* agg.) a keři (*Prunus spinosa*, *Rosa* sp.)

PLOCHA 6, OP (s přesahem do PP), lesy podmáčených poloh

Vlhké lesy charakteru lužních lesů podmáčených poloh. Bratka a kol. (2000) odtud uvádí as. *Stellario-Alnetum* s typickými druhy olší lepkavou (*Alnus glutinosa*), vrbou trojmužnou (*Salix triandra*), orseji (*Ficaria verna* subsp. *bulbifera*) a dalšími.

PLOCHA 7, OP, rokle s druhotnými lesy

Poměrně strmá rokle s druhotnými lesy, které tvoří nejčastěji akát (*Robinia pseudoacacia*), jako dominanta, dále jasan (*Fraxinus excelsior*) a javor mléč (*Acer platanoides*). Z dalších druhů byly zaznamenány v podrostu *Acer campestre*, *Prunus spinosa*, *Crataegus* sp., *Ligustrum vulgare*. Bylinné patro je chudé, tvoří jej např. *Elymus caninus*, *Poa nemoralis*, *Geum urbanum*, a další.

V severním cípu se nachází větší skládka, kterou by bylo vhodné sanovat (pravděpodobně k novému ukládání nedochází).

PLOCHA 8, OP, druhotný les

Doubrava s převahou dubů – dubu letního (*Quercus robur*) a dubu zimního (*Q. petraea*). Z přibližně 10% zastoupena také borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a méně další dřeviny (*Larix decidua*, *Tilia cordata*). Křovinné patro tvoří hlohy (*Crataegus* sp.), javor babyka (*Acer campestre*), svída (*Cornus sanguinea*), ořešák (*Juglans regia*), růže (*Rosa* sp.), bezy (*Sambucus nigra*), ptačí zob (*Ligustrum vulgare*) a mladé exempláře dřevin (*Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Carpinus betulus*). Chudé bylinné patro tvoří několik málo druhů, jako *Elymus caninus*, *Geum urbanum*, *Impatiens parviflora*, *Rubus fruticosus* agg., *Ribes uva-crispa*, *Geranium robertianum* nebo *Brachypodium sylvaticum*).

PLOCHA 9, OP, křoviny s mezofilními loukami

Křoviny s mezofilními ovsíkovými loukami. Zastoupeny jsou běžné druhy, z křovin *Rosa* sp., *Acer campestre*, *Crataegus* sp., *Prunus spinosa*, *Lotus corniculatus*, *Cornus sanguinea*, *Juglans regia*, *Quercus robur*.

Plocha byla v minulosti pravděpodobně sadem, podle řady ovocných dřevin – švestky (*Prunus domestica*), hrušně (*Pyrus communis*) a staré třešně (*Prunus avium*).

Na nekosených ovsíkových loukách v mezernatých křovinných porostech a na okrajích byly zaznamenány např. *Arrhenatherum elatius*, *Clinopodium vulgare*, *Achillea millefolium* agg., *Knautia arvensis* agg., *Rubus fruticosus* agg., *Galium verum*, *Torilis japonica*, *Euphorbia cyparissias*, *Veronica chamaedrys* agg. a *Elytrigia repens*.

Částečně zarůstá *Calamagrostis epigejos*.

PLOCHA 10, OP, suché trávníky

Plocha svým charakterem odpovídající suchým trávníkům sv. *Festucion valesiaceae*, as. *Festuco rupicolae-Caricetum humilis*, na přechodu k mezofilním trávníkům sv. *Arrhenatherion*. V době návštěvy byla větší část posekaná (vymezení plochy bylo provedeno při orientační návštěvě 5.6.2009). Z druhů, které v té době bylo možné zahlédnout, je možné

jmenovat *Dianthus carthusianorum*, *Potentilla argentea*, *Plantago lanceolata*, *Falcaria vulgaris*, *Viola arvensis*, *Eryngium campestre*, *Trifolium campestre*, *Agrimonia eupatoria*, *Hieracium pilosella*, *Festuca rupicola*, *Centaurea stoebe*, *Achillea millefolium* agg. nebo *Scabiosa ochroleuca*.

PLOCHA 11, OP, mezofilní ovsíkové louky

Na této ploše se vyskytují běžné druhy charakteristické pro tento typ luk (mezofilní ovsíkové louky sv. *Arrhenatherion*). Mimo *Arrhenatherum elatius* mj. *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Plantago lanceolata*, *Lotus corniculatus*, *Daucus carota*, *Centaurea jacea*, *Knautia arvensis* agg., *Agrimonia eupatoria*, *Trisetum flavescens*, *Linaria vulgaris* a *Senecio jacobaea*. Úplný výčet druhů nemohl být proveden z důvodu čerstvého posekání plochy v době návštěvy.

PLOCHA 12, OP, svah s křovinami a lučními porosty

Svah mezi kosenými ovsíkovými loukami a zástavbou v povodí Šáreckého potoka tvořený vzrostlými dřevinami, keři (zejména v horní části) a omezeně také lučními porosty (ovsíkové louky sv. *Arrhenatherion*). Z keřů byly zaznamenány hlohy (*Crataegus* sp.), trnky (*Prunus spinosa*), růže (*Rosa* sp.), žanovec měchýřník (*Colutea arborescens*), babyky (*Acer campestre*) a mladé exempláře dřevin (*Fraxinus excelsior*, *Acer pseudoplatanus*)

Tato plocha byla podle většího zastoupení ovocných dřevin v minulosti zřejmě sadem – třešň (*Prunus avium*), hrušň (*Pyrus communis*).

Na loukách byly pozorovány mimo *Arrhenatherum elatius* např. *Centaurea jacea*, *Dactylis glomerata*, *Hypericum perforatum*, *Veronica chamaedrys* agg., *Silene latifolia* subsp. *alba*, *Ligustrum vulgare*, *Clinopodium vulgare*, *Eryngium campestre*, *Torilis japonica*, *Centaurea stoebe*, *Achillea millefolium* agg. nebo *Elytrigia repens*.

PLOCHA 13, OP, kosené suché a mezofilní louky

Předchozí plán péče (Bratka a kol. 2000) uvádí na této ploše bývalé pole (patrné ještě na leteckém snímku z před několika málo lety). „Mírně svažité pole s trvalým porostem a plevelnými společenstvy“ vystřídaly obtížně zařaditelné louky na přechodu mezi mezofilními loukami svazu *Arrhenatherion* a ochuzenějšími suchými trávníky as. *Festuco rupicolae-Caricetum humilis* sv. *Festucion valesiaceae* (přítomnost *Festuca rupicola*, *Fragaria viridis*, *Centaurea stoebe*, *Potentilla argentea*, *Pimpinella saxifraga*, *Dianthus carthusianorum* nebo *Origanum vulgare*). Úplný výčet druhů nemohl být proveden vzhledem k čerstvému pokosení plochy.

PLOCHA 14, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), kosené mezofilní louky

Nalezeny běžné druhy mezofilních luk svazu *Arrhenatherion elatioris*, louka je pravidelně kosená vlastníky (především její jižní část).

PLOCHA 15, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), louky u jižní části PP

Plocha ke tvoření z větší části širokolistými trávničky sv. *Cirsio-Brachypodium pinnati* s domiantním zastoupením zejména válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*), z dalších druhů byly zaznamenány např. *Agrimonia eupatoria*, *Ononis spinosa*, *Medicago falcata*, *Bupleurum falcatum*, *Lotus corniculatus*, *Scabiosa ochroleuca*, *Salvia pratensis* a další druhy.

V menší míře jsou na 2 menších ploškách zastoupeny úzkolisté suché trávničky sv. *Festucion valesiaceae*, se zastoupením mimo kostřavy walliské (*Festuca valesiaca*), také s *Potentilla argentea*, *Sedum sexangulare*, *Dianthus carthusianorum*, *Potentilla arenaria*, *Eryngium campestre*, *Plantago intermedia*, *Koeleria gracilis*, *Festuca rupicola* a další druhy.

Tato plocha navazuje přímo na vlastní PP a je podobně cenná jako samotná PP, mj. zde byly zaznamenána bělozářka liliovitá (*Anthericum liliago*), pýr prostřední (*Elytrigia intermedia*) nebo hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*).

PLOCHA 16, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), kosené mezofilní louky při kraji OP

Kosené louky zmiňované v předchozím plánu péče (Bratka a kol. 2000). V době návštěvy byly tyto louky čerstvě pokosené, nicméně při orientační návštěvě dne 5.6.2009 zde byly identifikovány běžné druhy mezofilních trávníků sv. *Arrhenatherion* (obdobné jako na sousední západněji orientované ploše v ochranném pásmu PP; cf. Bratka a kol. 2000). Křovinný lem tvořily zejména *Tilia cordata*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus* sp., *Ligustrum vulgare*, *Symphoricarpos albus* nebo *Pinus sylvestris*.

Částečně zarůstá *Calamagrostis epigejos*.

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup

V současné době je udržován stávající charakter území, probíhá redukce keřů, kosení, na vybraných místech i pastva. V ochranném pásmu jsou louky pečlivě vlastníky koseny. V minulosti byly na většině území PP vysázeny druhotné lesy, zejména s akáty, které zničily velkou část cenných stepí – v PP jsou tak dnes chráněny z větší části nepůvodní akátové porosty. Pro další vývoj je nezbytné zahájit razantnější probírku v těchto porostech s možností návratu cenných stepních společenstev (v podrostu lesa stále ještě na vystupujících skalkách živoří řada xerothermních druhů, které by mohly tvořit základ xerothermních společenstev po vykácení). Tento alespoň částečný návrat by mohl být zjednodušen tím, že pozemky nejsou v katastru nemovitostí vedeny jako „lesní pozemky“ a není proto z lesního zákona povinnost plochy opětně zalesňovat. Likvidace nepůvodních dřevin (akátu) byla zmiňována již v předchozím plánu péče.

2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Prioritním zájmem je ochrana přírody na základě všech legislativních nástrojů.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o nelesní pozemky

PLOCHA 1, PP, jižně orientované travnaté svahy v jižní části PP

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 2, PP, skály v jižní části PP

Redukce dřevin; jednotlivé keře, příp. skupinky křovin možné ponechat.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz, vzhledem k příkrému terénu připadá v úvahu jedině při horním okraji.

Typ managementu	<i>Redukce křovin</i>
Vhodný interval	<i>Dle potřeby, nejlépe v etapách</i>
Minimální interval	
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně</i>
Kalendář pro management	<i>Září až březen</i>
Upřesňující podmínky	<i>Na řezné plochy vhodné použít systém. herbicid. Ponechání skupinek křovin a osamocených keřů</i>

PLOCHA 3, PP, druhotné lesy

Původně skalnaté a výslunné travnaté svahy, které zarostly druhotnými lesy. Cílem péče by měla být redukce dřevin, týká se hlavně akátů. V první fázi (za dobu plánu péče) odstranit

alespoň v horních skalnatých částech svahu akát – zejména v těchto částech je velký potenciál návratu xerothermních druhů.

V ostatních částech odstraňovat akát výběrově. Vyřezávání je vhodné rozdělit do více částí.

Typ managementu	<i>Odstranění akátu</i>
Vhodný interval	<i>jednorázově, za dobu platnosti plánu péče</i>
Minimální interval	<i>za dobu platnosti plánu péče</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>motorová pila</i>
Kalendář pro management	<i>září až březen</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 4, PP, úzkolisté suché trávníky v SV části PP

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 5, PP, výslunný svah v západní části PP

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 6, PP, lesy podmáčených poloh

Bez zásahu.

PLOCHA 7, OP, rokle s druhotnými lesy

Bez zásahu, podle možností výběrové odstraňování akátu.

PLOCHA 8, OP, druhotný les

Bez zásahu, s běžným lesnickým hospodařením, podpora přirozené druhové skladby.

PLOCHA 9, OP, křoviny s mezofilními loukami

Cílem je zachovat charakter stanoviště, příp. rozšířit plochy luk vyřezáváním keřů. Luční porosty udržovat kosením alespoň 1x ročně, příp. 1x za 2 roky.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

Typ managementu	<i>Vyřezávání keřů</i>
Vhodný interval	<i>Jednorázově, 1x za 5 let</i>
Minimální interval	<i>1x za 10 let</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>Září až březen</i>
Upřesňující podmínky	<i>Na řezné plochy vhodné použít systém. herbicid. Ponechání skupinek křovin a osamocených keřů</i>

PLOCHA 10, OP, suché trávníky

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 11, OP, mezofilní ovsíkové louky

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 12, OP, svah s křovinami a lučními porosty

Bez zásahu.

PLOCHA 13, OP, kosené suché a mezofilní louky

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 14, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), kosené mezofilní louky

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 15, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), louky u jižní části PP

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště.

Další vhodnou alternativou péče je zavedení pastvy ovcí a koz.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

PLOCHA 16, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření), kosené mezofilní louky při kraji OP

Cílem je zachovat luční charakter stanoviště. V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.

Typ managementu	<i>Kosení (mozaikovitá seč)</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x za 2 roky</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>Ručně nebo mechanizovaně</i>
Kalendář pro management	<i>(červenec-)srpen, dosečení neposečených pásů pásů později na podzim též rok nebo další rok brzy zjara</i>
Upřesňující podmínky	

ZPŮSOBY PÉČE

Nejdeálnějším způsobem péče by bylo zavedení tradičního způsobu hospodaření – pastvy ovcí a koz (území bylo v minulosti nepochybně pastvinou a to i na místech, kde je v současnosti lesní porost). **Vzhledem k obtížnosti zajištění tohoto způsobu péče je primárně u každé plochy uvedeno kosení – v případě možností je však nutné preferovat jako vhodnější způsob péče pastvu ovcí koz** podle doporučení uvedených níže.

Níže jsou dále rozvedeny další alternativní způsoby péče – zejména se jedná o vypalování, které alespoň v některých případech může nahradit pastvu ovcí a koz.

Vhodné je kombinovat různé typy sečného využití a pastvy hospodářských zvířat.

Kosení travních porostů

Kosení provádět takovým způsobem, aby docházelo k diferenciaci sezónního vývoje travního porostu na lokalitě (např. část posečená v květnu, část posečená v červnu, část ležící ladem) a dlouhodobě také k rozrůznění druhové skladby rostlin.

Aby docházelo k udržení druhové rozmanitosti bezobratlých, je nutné jim zajistit pro jejich vývoj vzrostlou vegetaci. Z toho důvodu by měla být seč prováděna mimo hlavní vegetační sezónu (tj. mimo červen-září).

Optimální je **seč provádět až po odkvětu**, nejlépe po dozrání a vysypání tobolek. Píci je vhodné před odklizením usušit přímo na místě, aby ze suché biomasy stačila vypadat semena rostlin. Sušením a obracením pokosené hmoty na místě se semena snadněji dostanou do půdy

Dále by bylo ideální **zavést mozaikovitý systém hospodaření**, tzn. seč provádět mozaikovitě, v pásích širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok. Tzv. živné (neposečené) pásy jsou pásy o šířce jednoho až dvou pokosů sekačky, vzdálenost jednotlivých pásů by neměla být větší než cca 70 m. Tyto živné pásy zůstávají nepokoseny po dobu následujících alespoň dvou měsíců. Jinak řečeno se na louce musí vždy nacházet vzrostlá vegetace ve fázi kvetení (tato slouží k přežití druhům bezobratlých, kteří zde prodělávají svůj vývoj). Poměr posečené části travního porostu k neposečené by měl být zhruba 3:1. Na sušších stanovištích je lépe ponechat spíše větší díl neobhospodařované plochy (tj. až 1/3). Pokud je to možné, měly by být ponechány nesečené plochy větší než 0,5 ha. Některá místa tak mohou zůstat neposečena a sečou se až v příštím roce po vegetační sezóně.

JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí takto management v místech s vyvinutou vegetací suchých trávníků, které tvoří v přírodní památce většinu nelesních ploch. Tradiční management spočíval v jedné seči a příležitostněm krátkodobém podzimním přepasení ovci a kozami (méně vhodná je pastva skotu). Termín kosení je nutno stanovit dle doby květu a vypadávání semen přítomných druhů. To může být obtížné, protože se na loukách mohou vyskytovat druhy jak s jarní, tak s letní dobou květu. Protože příliš pozdní termín seče již nedokáže potlačit dominantní traviny, **je vhodné kosit jednu sezónu na přelomu června a července a v další sezóně termín seče posunout až na počátek srpna**.

Jinou možností je nekosit celou plochu ve stejnou dobu a ponechat neposečené živné pásy.

Poznámka k doporučené minimální variantě kosení 1x za 2 roky:

Tento způsob péče je třeba brát jako skutečně výjimečný a nouzový – nepravidelné kosení rozkolísává populační dynamiku, rostliny méně kvetou a mají problém pod dekou stařiny nashromáždit dostatek asimilátů na další sezónu.

Extenzivní řízená pastva

Z hlediska péče o travní porosty v chráněném území nejideálnější způsob péče (náhrada tradičního hospodaření), samozřejmě za předpokladu určitých upřesňujících podmínek (je třeba pečlivě volit jak systém a intenzitu pastvy, tak i druhy pasených zvířat). Pastvě ovcí v chráněných územích se v posledních přibližně 15(-20) letech věnovala více autorů (HEJCMAN & al. 2002, DOSTÁLEK & FRANTÍK 2007, KONVIČKA 2005, Konvička in HÁKOVÁ & al. 2004, JERSÁKOVÁ & KINDLMANN 2004 a další). Nicméně je třeba zdůraznit, že hlavní témata výzkumu se zaměřovala spíše do vyšších poloh a také, že období výzkumu není z hlediska relevantních výstupů příliš dlouhé – sami autoři podotýkají, že „rozdíly jsou statisticky neprůkazné a řada změn je oscilačního charakteru. Do jaké míry jsou však tyto rozdíly podmíněny stanovištními podmínkami, pastvou či průběhem počasí, je obtížné rozhodnout“ (DOSTÁLEK & FRANTÍK 2007). Proto není vyloučeno, že názor na realizaci pastvy se může v průběhu platnosti plánu péče mírně změnit.

Význam pastva zvířat (především ovcí a koz) tkví zejména v narušení povrchu půdy, mění konkurenční poměry mezi druhy, otvírá volné prostory nutné pro generativní obnovu, odstraňuje přebytečnou biomasu a zabraňuje nežádoucí sukcesi společenstva, obvykle v neprospěch širokolistých mezofilních trav jako je ovsík. Velká část ohrožených druhů v xerothermních trávnících je konkurenčně poměrně slabých a je vázána na rozvolněné porosty spoluvytvářené právě pastvou

Poměrně podrobný návod na vhodné zatížení pastviny v péči o chráněná území zpracoval HEJCMAN & al. 2002. Pro zatížení pastviny vypracoval základní vzorec, který zohledňuje jak druh zvířete, tak délku pastvy, druh travního porostu a samozřejmě také počet zvířat. Mj. z tohoto vzorce logicky vyplývá, že čím více zvířat bude při pastvě využito, tím kratší dobu by měl být porost vypásán.

Tento vzorec je konkrétně $(PP) \times (PV) / (0,04) \times (\check{Z}H) \times (DP)$, kde PP = celková plocha travních porostů na celou pastevní sezónu, PV = odhadovaný průměrný výnos sušiny pastviny z 1 ha, DP = odhadnutá délka pastevní sezóny ve dnech, $\check{Z}H$ = odhad průměrné živé hmotnosti paseného zvířete (u ovce 60 kg), MP = odhad maximálního počtu zvířat, která mohou být na pastvině pasena celou pastevní sezónu. **Pro plochu přibližně 5 ha je třeba počítat celoročně s maximálním počtem 10-12 ovcí (a koz), při kratší době se tento počet samozřejmě zvyšuje.**

Množství pasoucích se zvířat a dobu (a období) pastvy je proto třeba volit s ohledem na současné poznatky o vhodnosti pastvy a na základě konkrétních specifik (pastevec je ochoten pást delší dobu apod.).

Pastevní systémy se obvykle rozlišují na rotační (pasení dvou a více pastvin, kde se střídá doba pasení s dobou obrůstání oplůtku), kontinuální (nepřetržité pasení v jednom oplůtku během roku nebo pastevní sezóny) a jednorázová (jednorázové krátkodobé vypasení). Přestože území Nad mlýnem není územím s hojným výskytem vstavačovitých, je možné v obecné rovině vycházet z doporučení péče pro suché trávníky uvedené Jersákovou a Kindlmannem (Jersáková & Kindlmann 2004), podle kterých je pro společenstva s výskytem vstavačovitých **nejideálnějším řešením jednorázová pastva prováděná mimo vegetační sezónu (maximálně po dobu 4-6 týdnů)**, rotační pouze v případě, kdy je pastevní cyklus optimalizován dle životního cyklu vstavačovitých (je využívána např. v CHKO Blanský les - cyklická pastva pouze na 2/3 území, vždy 1/3 v daném roce není spásána). V každém případě je nezbytné zvířata na noc umístit mimo vypásanou plochu do samostatného ohradníku, čímž eliminujeme vylučování exkrementů na vypásanou část.

HEJCMAN & al. (2002) a dále JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí, že se mylně uvažuje o extenzivní pastvě jako o vhodném způsobu péče – extenzivní pastva vede z dlouhodobého hlediska k silnému zaplevelení málo chutnými pastevními plevely, nízké estetické hodnotě udržovaných pozemků nebo k selektivnímu vyžírání v dané době nejchutnějších druhů a dále uvádějí, že pastva byla vzhledem k velkému nedostatku píče spíše intenzivní.

Vypalování

Pastvu a seč je možno kombinovat se třetím tradičním nástrojem na údržbu travních porostů, a tím je vypalování (vždy je nutno požádat o výjimku ze zákona obecní úřad/městskou část, příp. orgány ochrany přírody). Přestože chybí ucelenější informace o dopadu vypalování na faunu bezobratlých, ukazuje se, že vypalování společenstvům bezobratlých z dlouhodobého hlediska prospívá.

Jeho význam spočívá v odstranění vrstvy stařiny, omezení výskytu houbových patogenů, rychlejší mineralizaci surového humusu, urychlení koloběhu živin a zlepšení světelných podmínek, což následně umožňuje klíčení semen řady druhů rostlin a podporuje vegetativní rozrůstání.

Je vhodné provádět pouze maloplošně (popř. mozaikovitě) a nejlépe v zimních měsících za holomrazů nebo (lépe) velmi časně zjara při prvním oschnutí nadzemní biomasy (stařina je již dostatečně proschlá, ale půda je po zimě ještě značně zvlhlá, resp. zmrzlá), aby nedocházelo k likvidaci bezobratlých – hmyzu, pavouků a půdní fauny. Nežádoucí je vypalovat plochy s třtinou křovištní, která se tímto zásahem naopak velmi podpoří v šíření pomocí podzemních orgánů.

Vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality a měly by být prováděna nepravidelně (v různých letech).

Kombinace péče

Podle možností je možné, v některých případech i vhodné, alternativy péče kombinovat. Např. kosení doplněné v pozdější době pastvou s ponecháním nedopasků (příp. vzhledem k úživnější jarní pastvě naopak) nebo zimní vypalování spojené s mozaikovitou sečí v letním období.

Doporučení kombinace sečení a pastvy uvádí i JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) v případě péče o orchidejová stanoviště. Důvodem je zamezení degradace výchozího typu společenstva, udržení struktury vegetace a dodání potřebných živin (pastva vytváří společenstva odolná vůči okusu a sešlapu, kosení odnímá množství živin a umožňuje dostatečnou tvorbu zásobních látek). Pastva nemusí na posečení stanoviště navazovat každoročně, ale může být prováděna v určitých intervalech. Jinou alternativou je náhrada sečení pastvou ve vybraných letech.

b) péče o rostliny

Kontrola výskytu ohrožených druhů rostlin (koniklec luční český, bělozářka liliovitá, hvězdnice zlatovlásek, chrpa chlumní, plamének přímý, kavyl Ivanův, křivatec český). Vzhledem k tomu, že většina, ne-li všechny z těchto druhů, je konkurenčně slabých, vyžadují rozvolněný travní porost. Z toho důvodu je nutné udržovat travní drn nezapojený – toho lze dosáhnout narušováním porostu, ať už výše zmiňovanou pastvou, vypalováním, příp. i cíleným narušováním v okolí výskytu ohrožených druhů.

Podpora konkurenceschopnosti by měla být realizována také průběžnou redukcí rozrůstajících se náletových keřů.

c) péče o živočichy

Zvláštní péče se nepředpokládá – je součástí již navržených managementových opatření v tomto plánu péče.

Seč provádět v pásích širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok. Dále viz Konvička, Beneš a Sádlo: Poznámky k managementu stanovišť a ochrana živočichů in Háková et al. 2004.

Zachovat rozrůzněnost stanovišť – luční porosty, jednotlivé keře a skupinky křovin.

Přestálé stromy (týká se především třešní v sadech) neodstraňovat z důvodu možnosti výskytu bezobratlých živočichů vázaných na trouchnivé dřevo.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranným pásmem jsou taxativně vyjmenované pozemky při kraji chráněného území. Tvoří je lesní pozemky v severní části od PP, v nichž se provádí běžné lesní hospodářství. Dále louky na sever a západ od PP. Ty jsou pravidelně koseny, což je optimální způsob využití a jejich zpětný převod v některých případech na polní kultury je nežádoucí (riziko splachu hnojiv a dalších agrochemikálií). Porosty v sousedství by neměly být hnojeny (právě kvůli riziku splachu hnojiv). Jak bylo výše zmíněno, je vhodné i nadále, aby tyto porosty byly pravidelně koseny, jinak hrozí nebezpečí šíření konkurenčně silných nebo plevelných druhů do plochy přírodní památky.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

ZCHÚ je v současnosti označeno jak pruhovým značením, tak 2 tabulemi. Při kraji chráněného území doporučuji umístit ještě další 3 stojany zakreslené v mapové příloze „vymezení PP a ochranného pásma“, v průběhu platnosti plánu péče bude také nezbytné obnovit pruhové značení.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V případě případného přehlášení doporučuji zahrnout do chráněného území nebo alespoň do ochranného pásma další pozemky, které jsou z pohledu přírodovědného významu také cenné. Tyto plochy byly navrhovány k rozšíření chráněného území už v předchozím plánu péče. Součástí tohoto plánu byly části navržené k rozšíření popsány a zohledněny v návrhu péče. Dále doporučuji novelizaci vyhlášky s ohledem na očividné přečíslování parcel, k němuž došlo v následujících letech po vydání vyhlášky (obzvláště ochranné pásmo v současnosti díky přečíslování zahrnuje parcely pod jinými parcelními čísly oproti zřizovacímu předpisu).

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Přírodní památka je často navštěvována, především v úseku toku Šáreckého potoka. Zde od silnice je umístěn i informační panel s obecnými zásadami vstupu a významu chráněného území. Prostředkem přírodní památky prochází modře značená turistická cesta pokračující do přírodní památky Housle v Lysolajích. Horní severní část je již navštěvována méně, západní část je pro svoji nepřístupnost navštěvována minimálně, což je dáno i neprostupností některých keřových porostů. Tento stav (neprostupné pásy křovin) bych doporučoval v rámci možností ponechat (tak aby to nebylo v rozporu s navrženými managementovými zásahy) a zbytečně tak nevytvářet průchozí cesty.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Krátká informace o chráněném území je umístěna u silnice při toku Šáreckého potoka. Informace o významu PP popisující jedinečnost a výjimečnost této lokality, případně doplněná informací o výskytu vzácných a chráněných druhů, by byla vhodná ještě v místech, kde modrá turistická značka opouští chráněné území ve směru na Lysolaje.

Lokalita může sloužit jako objekt floristické, entomologické a geologické exkurze především pro studenty přírodovědných oborů.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Průběžně monitorovat vliv asanancích zásahů na vývoj vegetace a přítomnost ohrožených druhů. Podle možností opakovaně provádět inventarizační botanické a zoologické průzkumy.

Navržený monitoring:

A. cévnaté rostliny, houby (Fungi), lišejníky (Lichenes);

B. měkkýši (Mollusca), koryši (Crustacea), mnohonožky (Diplopoda), pavouci (Araneida), sekáči (Opilionida), kobylky (Ensifera), sarančata (Caelifera), ploštice (Heteroptera), sít'okřídlí (Neuroptera), motýli (Lepidoptera), dvoukřídlí (Diptera), blanokřídlí (Hymenoptera), brouci (Coleoptera: Carabidae, Gyrinidae, Dytiscidae, Histeridae, Hydrophilidae, Silphidae, Staphylinidae, Lucanidae, Scarabaeidae, Buprestidae, Elateridae, Cantharidae, Dermestidae, Nitidulidae, Coccinellidae, Mordellidae, Tenebrionidae, Cerambycidae, Chrysomelidae, Curculionidae);

C. plazi (Reptilia), ptáci (Aves), savci (Mammalia)

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Vyřezávání dřevin – jednorázově	110.000,-	110.000,-
3 stojany, pruhové značení	17.000,-	17.000,-

C e l k e m (Kč)	127.000,-	127.000,-
Opakované zásahy		
Kosení – 1x ročně	100.000,-	100.000,-
C e l k e m (Kč)	100.000,-	100.000,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- BOHÁČ, J. & MATĚJÍČEK, J., 2003: *Katalog brouků Prahy. Čeleď Drabčíkovití (Staphylinidae)*. Ústav ekologie krajiny AV ČR, 256 s., Praha.
- BRATKA J. & kol., 2000: *Plán péče o přírodní památku Nad mlýnem pro období 2001-2010*. – Spilit ČSOP Klecany, Ms., 39 p. [depon. in OOP Magistrátu hl. m. Prahy, Praha]
- DOSTÁLEK J. & FRANTÍK T. [ed.] (2007): *Význam pastvy ovčí a koz pro xerothermní trávníky v Praze*. – Ochrana přírody, Praha, 62(6): 21–23.
- FARKAČ, J. & KRÁL, D., 2000: *Návrh sledování organismů a managementu ve zvláště chráněných územích hlavního města Prahy*. – Ms., 193 p. [depon. in OOP Magistrátu hl. m. Prahy, Praha]
- FARKAČ, J., KRÁL, D. & ŠKORPÍK, M., 2005: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí*. AOPK, Praha. 758 pp.
- HÁKOVÁ, A., KLAUDISOVÁ, A. & SÁDLO, J. (eds.) 2004: *Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000*. PLANETA XII, 3/2004 – druhá část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.
- HEJCMAN, M., PAVLŮ, V. & KRAHULEC, F., 2002: *Pastva hospodářských zvířat a její využití v ochranářské praxi*. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 203-216.
- HOTMAROVÁ, E., 1989: *Jak jsme pásli kozy*. – Nika, 10(3–4): 6–7, Praha.
- HROUDA, L., 1989: *Křivatec český pravý – Gagea bohemica (Zauschn.) J.A. et J.H. Schult subsp. bohemica*. – Studie ČSAV, Praha, 89/10:125–150
- CHYTRÝ, M. (ed.) 2007: *Vegetace České republiky. 1. Travná a keříčková vegetace*. Academia, Praha. 526 pp.
- JERSÁKOVÁ J. & KINDLMANN P. (2004): *Zásady péče o orchidejová stanoviště*. – Nakl. Kopp, České Budějovice, 119 pp.
- JINDRA, M., 1984: *Myrmekofauna v okolí Zbraslavi*. – Živa, 5: 197-198, Praha.

- KLAUDIS, Z., 1985: *Šárka*. – Turista, 24(5): 4–5, Praha.
- KLAUDISOVÁ, A., 1987: *Řízení vývoje keřových porostů v chráněných územích*. – Nika, 8(8–7): 10–12, Praha.
- KLAUDISOVÁ, A., 1990: *Zkušenosti s regulací vývoje vegetace v CHPV Nad mlýnem*. – Památky a příroda, 15(6): 365–370, Praha.
- KLAUDISOVÁ, A., KOHOUT, J., 1988: *Netradiční pomocníci*. – Naší přírodou, 8(11): 256–258, Praha.
- KONVIČKA, M., BENEŠ, J. & ČÍŽEK, L., 2005: *Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management*. Sagittaria, Olomouc. 127 pp.
- KUBÁT, K. (ed.) 2002: *Klíč ke květeně České republiky*. Academia, Praha. 928 pp.
- KUBÍKOVÁ, J., LOŽEK, V., ŠPRYŇAR, P. & kol., 2005: Praha. In: Mackovčín P. & Sedláček M. (eds.): *Chráněná území ČR, svazek XII*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 304 pp.
- KUBÍKOVÁ, J., 1982: *Chráněná území Šáreckého údolí a jejich současná vegetace*. – Natura pragensis, 1: 5–70, Praha.
- KUBÍKOVÁ, J., 1987: *Nad mlýnem*. – Nika, 8(9–10): 41–42, Praha.
- MORAVEC, J., NEUHÄUSL, R. & al., 1991: *Přirozená vegetace území hlavního města Prahy a její rekonstrukční mapa*. – Academia, Praha, 200 p.
- NĚMEC, J. & kol., 1997: *Chráněná území ČR 2*. Praha. Consult, 154 s., Praha.
- PETŘÍČEK, V. & kol., 1999: *Péče o chráněná území. I. Nelesní společenstva* – AOPK ČR, Praha, 1–451.
- PLESNÍK, J., HANZAL, V. & BREJŠKOVÁ, L. (eds.) 2003: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci*. AOPK, Praha. 183 pp.
- PROCHÁZKA, F. (ed.) 2001: *Černý a Červený seznam ohrožených cévnatých rostlin České republiky*. Příroda, Praha.
- ŘEZÁČ, M., KUBCOVÁ, L., 2002: *Rozšíření pavouků (Araneae) čeledí Atypidae, Eresidae a Titanoecidae v České republice*. – Klapalekiana, 38: 37–61, Praha.
- SKYVA, J. & ČÍLA, P., 1993: *Výsledek průzkumu vybraných čeledí motýlů v hl. m. Praze*. – Natura Pragensis, 10: 1–51, Praha.
- STREJČEK, J., 1985: *Hmyz skalních stepí a lesostepí v Praze*. – Staletá Praha, 15: 121–150, Praha.
- STREJČEK, J., 2001: *Katalog brouků (Coleoptera) Prahy*. Sv. 1, 2. s.n., 100 s., 142 s., Praha.
- ŠPRYŇAR, P. & MAREK, M., 2001: *Květena pražských chráněných území*. – Ms., 103 p. [depon. in Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha]
- VÁŇA, J., 2004: *Mechorosty severozápadní části Prahy*. – Natura Pragensis, 15: 5–50, Praha.
- VÁVRA, J., 2004: *Klasifikace zvláště chráněných území Prahy na základě rozboru jejich motýlí fauny*. – Natura Pragensis, 16: 3–185 + CD ROM, Praha.
- VESELÝ, P., 2002: *Střevlíkovití brouci Prahy (Coleoptera: Carabidae)*. s.n., 167 s., Praha.

Další zdroje informací:

vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb.

<http://drusop.nature.cz>

<http://www.cuzk.cz>

<http://www.mapy.cz>

<http://geoportal.cenia.cz>

4.3 Seznam mapových listů

- a) **Katastrální mapa (měřítko)**
číslo mapového listu: Kralupy nad Vltavou, 8-9/34 66
- b) **Základní mapa České republiky 1:5000**
číslo mapového listu: Kralupy nad Vltavou-8-9
- c) **Základní mapa České republiky 1:10000**
číslo mapového listu: 12-24-11, 12-24-16

4.4 Seznam používaných zkratek

uvedeno přímo v textu plánu péče

4.5 Plán péče zpracoval

*Salvia o.s. – sdružení pro ochranu přírody, Míšovická 454/6, 155 21 Praha 5,
e-mail: salvia.o.s@seznam.cz*

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 60/2008 Sb. a „Osnovy plánu péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

Poděkování

Je mou milou povinností poděkovat jmenovitě všem, kteří se ať už přímo podíleli na zpracování plánu péče nebo alespoň přispěli radou, krátkým doplněním nebo podklady pro zpracování. Za ochotu a obětavost při zpracování návrhu péče o lesní plochy bych chtěl poděkovat Romanu Šimarovi. Konzultacemi v případě výskytu brouků mi byl nápomocen RNDr. Vladimír Novák, který doplnil můj přehled výskytu o některé historické údaje. Neméně bych chtěl poděkovat také Ing. Petru Slavíkovi za podkladový materiál k vytvoření mapových výstupů a Ing. Jiřímu Romovi za rukopisné práce vztahující se k tomuto území. Děkuji.

Přílohy:

1. Nad mlýnem – vymezení PP a ochranného pásma na podkladu leteckého snímku.
2. Katastrální mapa na podkladu leteckého snímku.
3. Nad mlýnem – vymezení ploch.
4. Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich.
5. Botanický průzkum přírodní památky Nad mlýnem.

Nad mlýnem - vymezení PP a ochranného pásma

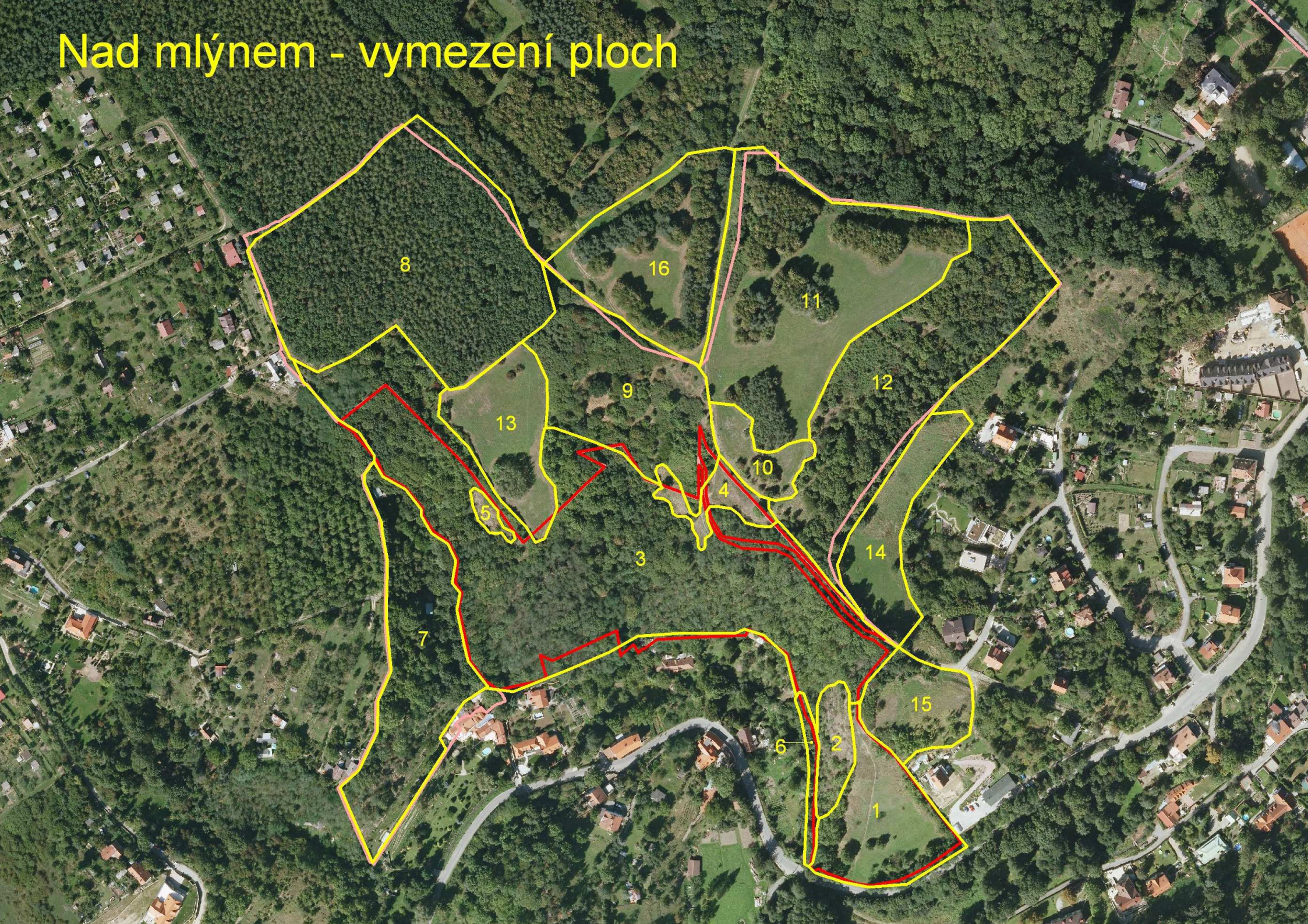

modře - návrh umístění nových stojanů vymezujících PP

Nad mlýnem - katastrální mapa

Nad mlýnem - vymezení ploch

Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost*	termín provedení	interval provádění
1	PLOCHA 1, PP		jižně orientované travnaté svahy v jižní části PP	Kosení (mozaikovitá seč)	1	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	1x ročně
2	PLOCHA 2, PP		skály v jižní části PP	Redukce křovin	2-3	IX-III	1x za 5 let
3	PLOCHA 3, PP		druhotné lesy	Odstranění akátu	1	IX-III	za období platnosti plánu péče
4	PLOCHA 4, PP		úzkolisté suché trávníky v sv. části PP	Kosení (mozaikovitá seč)	1	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	1x ročně
5	PLOCHA 5, PP		výslunný svah v západní části PP	Kosení (mozaikovitá seč)	1	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	1x ročně
6	PLOCHA 6, OP		lesy podmáčených poloh	Bez zásahu			
7	PLOCHA 7, OP		rokle s druhotnými lesy	Výběrové odstraňování akátu	3	IX-III	za období platnosti plánu péče
8	PLOCHA 8, OP		druhotný les	Bez zásahu, s běžným lesnickým hospodařením, podpora přirozené druhové skladby			
9	PLOCHA 9, OP		křoviny s mezofilními loukami	Kosení (mozaikovitá seč)	2	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	1x ročně
				Vyřezávání keřů	2	IX-III	1x za 5 let

10	PLOCHA 10, OP		suché trávníky	<i>Kosení (mozaikovitá seč),</i> V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.	2	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	1x ročně
11	PLOCHA 11, OP		mezofilní ovsíkové louky	<i>Kosení (mozaikovitá seč),</i> V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.	2-3	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	
12	PLOCHA 12, OP		svah s křovinami a lučními porosty	Bez zásahu			
13	PLOCHA 13, OP		kosené suché a mezofilní louky	<i>Kosení (mozaikovitá seč),</i> V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.	2-3	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	
14	PLOCHA 14, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření)		kosené mezofilní louky	<i>Kosení (mozaikovitá seč),</i> V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.	2-3	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	
15	PLOCHA 15, MIMO PP a OP (návrh na rozšíření)		louky u jižní části PP	Kosení (mozaikovitá seč)	1	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	
16	PLOCHA (návrh na rozšíření)		kosené mezofilní louky při kraji OP	<i>Kosení (mozaikovitá seč),</i> V současnosti je zajišťováno vlastníkem/nájemcem.	2-3	(VII-)VIII, dosečení neposeč. pásů na podzim nebo další rok brzy zjara	

* stupně naléhavosti jednotlivých zásahů, podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný.

INAO miiyieñ - Kalasuanñ map

Nad mlýnem - vymezení ploch

